

Algemene Rekenkamer: essentieel onderdeel wet tegen zorgfraude onrechtmatig gefinancierd

Op 3 juli 2020 stuurde minister de Jonge(VWS) het ontwerp Wet bevordering samenwerking en rechtmatige zorg(Wabrz) naar de Tweede Kamer(TK). De behandeling ervan zal pas na het Kamerreces, op 9 september aanvangen. [Op de website van de Tweede Kamer verschijnen](#) naast [de wetstekst](#), de [memorie van toelichting](#) en [het advies van de Raad van State](#) nu ook andere stukken over dit wetsontwerp. Zo ook twee stukken([A](#), [B](#)) van de Algemene Rekenkamer(AR) over onderdelen van het wetsontwerp Wbsrz, wetsnummer 35515. Men zou kunnen zeggen dat de AR alleen financiële interesse heeft, maar niets is minder waar. Ook bestuursrechtelijke en inhoudelijk controle beschouwt ze als haar taak. Dat bleek o.a. toen de AR gehakt maakte van het gebruik van Routine Outcome Monitoring (ROM)data als basis van zorgbekostiging in de GGZ. [Ik schreef daar op 27 november 2017 over.](#) Nu stelt de AR dat de financiering van het Inlichtingenbureau **onrechtmatig** is.

Hoe zit Wbsrz in elkaar?

Eigenlijk begon het wetsontwerp met een valse start in juli 2018 toen bij de internetconsultatie bleek dat VWS uit was op een grootschalige doorbreking van het medisch beroepsgeheim. Het wetsontwerp werd daarna herzien. Men wil met de Wbsrz een Waarschuwingsregister zorgfraude aanleggen. Het is bedoeld om zowel natuurlijke personen als rechtspersonen te registreren waarvan de gerechtvaardigde overtuiging bestaat dat zij fraude hebben gepleegd, om andere instanties voor deze partijen te

waarschuwen. Verder wil VWS een stichting Informatie Knooppunt Zorgfraude(IKZ) oprichten. Daarbinnen moet dan informatie afkomstig van CIZ, de colleges van B&W van gemeenten, de IGJ, inspectie SZW, de rijksbelastingdienst, waaronder de FIOD, de zorgautoriteit **en zorgverzekeraars verzameld en verrijkt worden**. Er bestaat nu al een IKZ, maar als een samenwerkingsverband van de hierboven genoemde veldpartijen. Een organisatie om die data te kunnen verzamelen binnen het IKZ is het Inlichtingenbureau(IB), of beter gezegd de Stichting Inlichtingenbureau.

Het Inlichtingenbureau(IB)

Dat is een private onderneming die 2000 opgericht is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging Nederlandse Gemeenten(VNG). Het is onder meer opgericht voor de coördinatie en dienstverlening ten behoeve van gemeenten bij de verwerking van (persoons) gegevens, voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van gemeentelijke taken in de sociale zekerheid. Het IB vervult in dat domein sinds 2000 een knooppuntfunctie voor de gegevensuitwisseling tussen gemeenten onderling. Hierbij is het IB de koppeling tussen enerzijds gemeenten en anderzijds het IKZ. Het IB verricht geen inhoudelijke verwerkingen van gegevens zoals verrijking van de data.

Gevoelige persoonsgegevens passeren het IB. Het is niet geheel toevallig dat er een stichting van gemaakt is. Door die constructie zijn de bezigheden van het IB niet naderhand voor WOB-verzoeken benaderbaar. [Zie hiervoor ook](#).

IB onrechtmatig gefinancierd

[In haar opmerkingen op 18 december 2019](#) over het wetsvoorstel maakt de AR een frappante opmerking over het IB.

Daar staat:

“Tot slot merken wij nog het volgende op. Volgens de memorie van toelichting bij het ontvangen wetsvoorstel wordt het Inlichtingenbureau voor een deel gefinancierd vanuit het Gemeentefonds. Dit vinden wij opmerkelijk. Op basis van de Financiële-verhoudingswet moeten de uitgaven uit het Gemeentefonds ten goede komen aan de gemeenten; betalingen vanuit het Gemeentefonds aan organisaties merkt de Algemene Rekenkamer aan als onrechtmatig.”

De AR heeft als kerntaak te bezien of uitgaven van de overheid doelmatig en rechtmatig zijn. Rechtmatig omdat het in overeenstemming met de genomen regels en besluiten moet zijn, doelmatig om na te gaan of de bestede uitgaven ook daadwerkelijk het gewenste effect hebben gehad.

In de strijd tegen zorgfraude maakt de overheid volgens de AR gebruik van een organisatie onrechtmatig gefinancierd is, dus onrechtmatig bestaat.

Onrechtmatige constructie

Het is niet zo dat de AR op eigen initiatief het wetsontwerp van commentaar voorziet. VWS moet wel om advies vragen. Dat heeft te maken met de Comptabiliteitswet. Daarin staat [in artikel 4.7.lid 4](#) dat de minister bij het willen uitvoeren van een privaatrechtelijke rechtshandeling advies MOET vragen aan de AR. Die privaatrechtelijke handeling is het oprichten van de Stichting IKZ. De AR laat nu in het advies weten dat de overheid zelf gebruik wil maken van een onrechtmatig gefinancierde privaatrechtelijke organisatie, zijnde het Inlichtingenbureau, om onrechtmatig besteed zorggeld op te sporen. Hoe gek kan je het hebben.

De overheid dient geen onrechtmatig gefinancierde organisaties op te richten en in haar beleid te incorporeren.

Het moge duidelijk zijn dat de Tweede kamer van deze laakbare constructie goede notitie dient te nemen en corrigerend dient

te handelen.

W.J. Jongejan, 27 juli 2020

Afbeelding van [DoomSlayer](#) via [Pixabay](#), aangepast door W.J. Jongejan